

Vi er alle migranter

Kjære medmigranter. I en forstand er vi alle migranter. I morgen feirer vi 17. mai. Oss selv. Men hvem er vi? Hvor er vi på vei?

Meninger

VIKRAM KOLMANNSSKOG

Oppdatert: 12.okt. 2011 17:40

Lagre a

Innvandring. Jeg tar utgangspunkt i innvandring. Når vi snakker om den andre, snakker vi vel også om oss selv. Migrere kommer av latinske migrare som betyr å bevege seg. I en forstand er vi alle migranter. Ordet vandring er beslektet med tysk wandel som også betyr forandring.

«Du er ikke neger».

Da jeg gikk i barnehagen, spurte de andre barna hvor jeg kom fra. Jeg sa Oslo. De sa nei. Jeg spurte moren min. Hun ble født i Kenya, faren min på Vestlandet og jeg i Oslo. De sa nei, du er ikke neger. Moren min sa at foreldrene hennes kom til Kenya fra India der familien hadde vært de siste tusen årene eller så. Før det er det usikkert hvor de kom fra. Barnehagebarna sa at jeg var indisk.

Å definere er å tegne opp en grense. Lenge følte jeg at jeg befant meg i ingenmannsland og hatet min annerledeshet. Nå verdsetter jeg den. Grensene mine er under stadig forhandling.

Fremmedhet forandres.

Norge har hatt netto utvandring til slutten av 60-tallet. Utvandrerne har preget sine nye land så vel som Norge. I A History of Immigration fra 2008 beskriver Brochmann og Kjeldstadli også innvandringen: «Fremmed» hadde lenge konnotasjoner til overklasse på grunn av karrieremigranter som spesialistene innen kirke- og statsforvaltning.

Handelsmigranter som hanseatene utgjorde tidvis en tredjedel av befolkningen i Bergen. Arbeidsmigrantene kom først fra Sverige. I etterkrigstiden kom de fra så langt sør som Italia. Noen mente «dagosenes» kultur ville forurense det norske. Senere tok «pakkisene» deres plass. Pizza ble norsk. Fremmedhet forandres. Blant tvungne migranter er vikingenes trelle, tyskernes krigsfanger og flyktninger fra krig og forfølgelse. Familiemigranter øker når folk gifter seg på tvers av grensene. Moren min kom til Norge for å klatre, men falt for faren min. Senere var hun sentral i å etablere en radiografutdanning her.

Halvåpen dør.

I 1975 ble det innført innvandringsstopp. SV mente innvandringen førte til arbeidsgiverovertak og svekkede rettigheter. Frp mente innvandringen, og muligheten for integrering fremfor assimilering, var en trussel mot nasjonen. Aksen velferd/nasjon har lenge vært viktig som begrunnelse, ifølge Grete Brochmann og Knut Kjeldstadli.

Med den halvåpne døren ble det nødvendig med utvelgelse og kategoriseringer. Svært ettertraktede arbeidstager og visse flyktninger skulle få komme inn.

Andre har tilpasset sine historier. De kalles noen ganger løgnere og lykkeligejere.

Uten rettigheter.

Forarbeidene til ny utlendingslov beskriver en etisk spenning. Bevegelsesfrihet anses som en menneskerett, mens innvandring er et statlig suverenitetsanliggende. Statsborgerskap i en vestlig stat kan ses som det moderne motstykket til et føydalt privilegium. Det innebærer spesielle rettigheter.

Samtidig er menneskeverd sentralt i vårt lovverk: Man har rettigheter som medlem av menneskeheten. Et fenomen som ikke omtales, men som kan svekke denne spenningen, er at vi kan usynliggjøre eller umenneskeliggjøre noen så mye at vi ikke engang lenger anser dem som mennesker med tilhørende rettigheter.

Tilbake til Hellas.

Vi stemte nei til EU, men vi er med på mange fellesprosjekter. Vi har nå økt innvandring fra nye EU-land. Våre grenser går i Middelhavet. Vi sender asylsøkere som har kommet via Hellas, tilbake dit. Der er de heldige hvis de får levert asylsøknad etter måneder på gaten. Så godt som ingen får asyl.

Vi stanser også potensielle asylsøkere gjennom visumpolitikken. Sikkerhetsfolk i Middelhavet tar seg av de som likevel forsøker å komme. Hindrene undergraver retten til å søke asyl. Men selv i en stadig mindre verden kan det være langt til drukkende båtflyktninger.

Klimaflyktninger.

Vår olje påvirker klimaet globalt og bidrar til en økning av visse naturkatastrofer som rammer de svakest stilte hardest. Klimaflyktninger er ikke anerkjent i loven. I forarbeidene til ny utlendingslov står det om de som eventuelt ankommer Norge eller ikke kan returnere på grunn av naturkatastrofe: «I praksis har imidlertid ikke dette fremstått som noen sakskategori av særlig omfang. Departementet mener derfor at det heller ikke er grunn til å nevne denne type situasjoner særskilt i loven, slik som UDI har foreslått.»

Ikke «ordentlige» muslimer.

Etter 11. september 2001 har vi vært i krig i Irak og er det ennå i Afghanistan. Samtidig sender vi stadig flere av de som klarer å flykte derfra tilbake. Statsministeren lovet nylig i sin tale til Oslo Arbeiderpartis representantskap å

øke støtten til tvangsreturere generelt.

En del muslimer finnes det likevel i Norge. Det var flere oppslag om muslimer enn om svineinfluensa i 2009, ifølge Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. Liberale muslimer får høre at de ikke er ordentlige muslimer, av både fundamentalistiske muslimer og ikke-muslimer. Begge sidene har et felles mål: Utdefinering av liberale muslimer.

Statsministeren snakket også om klær: «Tilsvarende må innvandrerne godta at vi ikke tillater hijab i politi eller rettsvesen fordi de som utøver samfunnsrett må møte alle innbyggere på en nøytral måte». Loven er lik for alle; det er ulovlig for både sekulær, kristen og muslim å gå med hijab. Nå øker imidlertid andelen jusstudenter med minoritetsbakgrunn; mange argumenterer for mer effektiv ikke-diskriminering.

Kan endre loven.

I samfunnshierarkiet plasseres ofte de kriminelle på bunnen. Avslåtte asylsøkere er utenfor. Kanskje kasteløse. Fengsler er detaljregulert; utlendingsinternatet Trandum var lenge et rettsløst rom. Det ble midlertidig stengt på grunn av arbeidsforholdene. Statsministeren lovet i sin tale mer penger til Trandum, ikke for å bedre forholdene for de insatte og arbeiderne, men for å øke antall plasser. Senere ble han opprørt over en høyesterettsdom som sier at en person ikke kan straffes hardere kun i kraft av å være asylsøker; «det er den straffbare handling som skal bedømmes» og «hver domfelt skal vurderes individuelt». Statsministeren svarte i Dagsrevyen 4. mai at vi alltid kan endre loven.

Inn i skapet.

Norge har innført kjønnsnøytral ekteskapslov, og 17. mai er også dagen mot homofobi. Samtidig sender vi homofile asylsøkere tilbake til forfølgelse i andre land. Myndighetene mener at det er rimelig å vente at de går tilbake inn i skapet for å unngå forfølgelse. Er vi ikke dermed med på å forfølge?

Min britiske kjæreste og jeg skal gifte oss her neste år, men mitt norske homoekteskap får en bismak. Vi skal forsøke å bo her sammen en stund. Jeg vil at han blir kjent med Norge for å bli bedre kjent med meg. Han har hatt flagg og sløyfe klart i lang tid allerede. Jeg gleder meg også til 17. mai.

–Hvem er du?

–Du, skriver en sufidiker.

–Hvor skal du?

–Alltid hjem, skriver Novalis.

Publisert: 16.mai. 2010 22:19

art

VIS KOMMENTARER

SISTE FRA MENINGER

Mätte det en uvanlig politiansatt med nye perspektiver til?

Malala og Sharif: Et pakistansk møte som peker fremover

Ørjasæters nye arbeidsliv

1 of

09/07/15 19:53

Seks spørsmål til søndagsliberalistane

Mens Tel Aviv-glansbildene fyller Snapchat, venter jeg på #SnapchatForGaza

Vi skulle gjort mer. Vi skulle hatt ham mer hjemme. Vi skulle flyttet før.

MEST LEST MENINGER

- 12:49 «Er vi i en flyktningsleir i Syria? Nei, vi er på Tøyen. I Oslo. I Norge.»
- 21:25 Verdien av å kjenne to land
- 14:44 Magnus Reitan: Mener kvinnebladene at etnisk mangfold er anstrengende?
- 21:45 Kvalitet fra et foreldreperspektiv
- 21:27 Den farlige fredsapostel